

Josep Puigbert: 'La Catalunya Nord ha esdevingut un bastió d'ajuda i suport contra la repressió de l'estat'

Catalunya Nord | 12/06/2019

El director de la Casa de la Generalitat a Perpinyà reclama que calen més espais d'ús en català per fomentar la pràctica de la llengua al territori

El figuerenc Josep Puigbert (1964) complirà a finals d'aquest 2019 cinc anys com a director de la Casa de la Generalitat a Perpinyà. Durant aquest temps, l'organisme s'ha consolidat com un actor institucional en el territori i ha continuat treballant per reforçar alguns dels seus objectius cabdals, com ara la divulgació i l'aprenentatge de la llengua catalana. "Més enllà dels llocs d'aprenentatge, siguin centres escolars o famílies que tenen els seus orígens en el Principat, és difícil trobar o crear espais d'ús on es parli el català a la Catalunya Nord", remarca Puigbert.

Enguany arribarà als 5 anys com a director de la Casa de la Generalitat a Perpinyà. Com valora aquesta trajectòria?

Josep Puigbert. La valoro de manera positiva perquè hem situat la Casa de la Generalitat com un actor institucional en el territori de la Catalunya Nord i perquè hem dinamitzat tot el que fa referència a activitats públiques i a relacions amb les institucions del territori, a part que també hem ajudat a tirar endavant molts projectes entre la Catalunya Nord i el Principat. Per tot això hem de fer-ne una valoració positiva, tenint en compte la feina que s'ha anat fent durant aquests cinc anys, una tasca que ha estat molt important i que ha donat contingut a la Casa de la Generalitat en tots els sentits.

Ha canviat molt la concepció que té ara de Perpinyà i de la Catalunya Nord amb la que tenia abans d'accedir al càrrec?

J.P. Per descomptat. Abans la meua concepció estava basada en una relació de visitant i de seguiment d'un interès cap a la Catalunya Nord des de les comarques gironines, mentre que ara hi ha una penetració i implicació en el territori, gairebé estic més hores a la Catalunya Nord que a la del Sud. Treballar aquí fa que coneguis, valoris i vegis moltes coses que si no hi ets són difícils de percebre.

I com és la Catalunya Nord que ha redescobert?

J.P. Es tracta d'un territori d'acollida molt similar i amb forts lligams al que pot ser la zona de les comarques gironines, un espai amb molts aspectes interessants que evidentment abans

desconeixia. Durant aquest temps he ampliat la coneixença de territoris, espais, llocs i persones i he pogut comprovar la voluntat que tenen a l'hora de voler preservar la identitat i les arrels del territori. També he conegut la seva cultura administrativa, que és diferent de la nostra.

De tots els objectius que hi ha damunt la taula de la Casa de la Generalitat, quins són els més prioritaris?

J.P. D'objectius sempre n'hi ha. Nosaltres treballem en diferents àmbits, un dels quals continuar ajudant a reforçar els lligams entre la Catalunya Nord i el Principat. Aquest és un objectiu que mai es compleix perquè mai en tens prou: sempre s'ha de continuar impulsant projectes; s'han de facilitar les relacions entre institucions, o s'ha d'ajudar que al Principat, i especialment a les comarques gironines, es coneguin actes i esdeveniments que es fan a la Catalunya Nord, i a la inversa.

El que es tracta és de reforçar les relacions, aquest és un objectiu permanent que mai hem de deixar de banda. Nosaltres hem impulsat molts projectes, per exemple el mes vinent es presentarà per quart any consecutiu el festival Visa Pour l'Image a Girona, mentre que a Perpinyà també organitzem moltes presentacions d'esdeveniments que es fan a les comarques de Girona.

Un dels altres objectius cabdals és el de la divulgació de la llengua catalana.

J.P. Sí. Ajudar a impulsar el coneixement i l'ensenyament de la llengua catalana a la Catalunya Nord és un objectiu que necessita un llarg recorregut. Nosaltres fem cursos, actes, conferències o taules rodones en català, però evidentment aquesta fita d'impulsar el coneixement de la llengua no només depèn de nosaltres. De fet, la Casa de la Generalitat és un actor que poca cosa pot fer més del que ja fa en aquest sentit, ja que objectius com aquest depenen més de les institucions i de la seva aposta per l'ensenyament del català a l'escola pública i per la creació d'espais d'ús del català. El que podem fer, per tant, és treballar amb les institucions perquè l'ensenyament de la llengua catalana sigui un fet.

Fins a quin punt perilla l'ensenyament de la llengua catalana a la Catalunya Nord?

J.P. Cada vegada costa més trobar persones que parlin el català. Es tracta d'una llengua que un gruix important, al voltant de mig milió de persones, la parlaven en aquell gran grup de refugiats que durant la guerra civil van passar pel territori de la Catalunya Nord. Moltes d'aquelles famílies es van quedar aquí i han mantingut la llengua, tot i que cada cop ens trobem més lluny d'aquelles

generacions de persones que van viure la Retirada.

També és veritat que hi ha les escoles immersives de La Bressola, que tenen un miler d'alumnes que aprenen el català i que fins i tot tenen llista d'espera, així com moltes escoles i instituts que ensenyen aquesta llengua com a assignatura, però el problema és que no hi ha espais d'ús en català. És a dir, més enllà dels llocs d'aprenentatge, siguin centres escolars o famílies que tenen els seus orígens en el Principat, és difícil trobar o crear espais d'ús on es parli el català a la Catalunya Nord. Aquesta és la mancança que fa que una llengua, encara que l'aprenguis, es pugui acabar perdent per la falta de pràctica, tot i que alguns estudis que s'han fet els últims anys, com ara un d'impulsat el 2015 per la Generalitat amb la Universitat de Perpinyà i el Consell Departamental, dona uns paràmetres del coneixement del català més bons que els que es registraven a l'anterior estudi del 2004.

No obstant això, i tot i que amb 10 anys s'ha avançat, la llengua catalana encara està en una situació molt minoritària a la Catalunya Nord. El total de població en aquesta zona és de gairebé mig milió de persones, i la quantitat de persones que parlen el català no arriba a l'11%. És poc.

Com es pot reforçar l'economia transfronterera?

J.P. Les interaccions econòmiques i empresarials entre nord i sud és un dels altres objectius en el qual treballem i, com moltes altres tasques, tampoc té un resultat final, sinó que sempre en volem més. En aquest cas, ens esforcem perquè hi hagi relacions econòmiques, perquè les empreses del sud muntin sucursals a la Catalunya Nord o perquè les empreses d'aquí treballin el mercat de les comarques gironines. Com tot, és una feina constant i amb uns objectius molt clars, però que sempre els perseguirem perquè no ens podem satisfer mai: l'impuls de les relacions i els projectes transfronterers ha de ser una constant, i evidentment sempre n'hi ha d'haver més.

En quin moment es troba l'estat de salut entre la demarcació gironina i la Catalunya Nord?

J.P. Penso que hi ha molt de camí per recórrer. Hi ha més coneixement de les comarques gironines per part de la gent de la Catalunya Nord, és a dir, hi ha una relació quotidiana amb gent de la Catalunya Nord amb la província de Girona. Això és així perquè llocs com Figueres, Girona o Roses atrauen per les seves compres i pel seu atractiu, moltes de les persones hi tenen segona residència. Tot això fa que hi hagi una relació quotidiana bastant alta de nord cap a sud, tot i que de sud cap a nord ara és més complicat. Als vuitanta sí que hi havia aquesta relació perquè molta gent de l'Empordà anava a comprar als grans centres comercials de Perpinyà o assistia als esdeveniments culturals, mentre que avui dia el trànsit és a la inversa, més de nord cap a sud.

Aquesta relació quotidiana també ha de tenir un acompanyament de la relació institucional. O sigui, les institucions hem d'establir projectes comuns, i això a vegades no és fàcil perquè encara que les fronteres físiques hagin desaparegut a vegades hi ha fronteres administratives que es fan farragoses i difícils de superar.

Com es viu el procés independentista a la Catalunya Nord?

J.P. Es tracta d'un tema que ens ha ocupat els últims anys. El sentiment independentista ha crescut entre els catalans que viuen aquí, però on hi ha una unanimitat i una absoluta reacció ha estat en contra de la repressió que ha patit Catalunya en aquests darrers dos anys. Fins a l'1 d'octubre de 2017 resultava complex intentar convèncer del perquè volíem la independència, possiblement molts sectors no ho acabaven d'entendre, però a partir de l'1-O, amb la policia picant als votants i tota la repressió posterior, hi ha hagut una reacció a la Catalunya Nord. S'han fet moltes accions i manifestacions en contra d'aquesta repressió, sigui des del món municipal o de la mateixa ciutadania, i això ha fet augmentar molt el sentiment de solidaritat i de comprensió en relació als catalans del sud. En aquests últims dos anys la Catalunya Nord ha esdevingut un bastió d'ajuda i de suport, sobretot en contra de la repressió de l'estat, en això hi ha un clam unànim.

Autor: Redacció